Aktuální diskutovaná témata v oblasti kontaminantů v potravinách – červenec 2026

Přehled hlavních kontaminantů v potravinách, které jsou sledovány a diskutovány v EK, DG SANTE (Generální ředitelství pro zdraví a bezpečnost potravin).

Uvedené hodnoty jsou pouze návrhy a jsou zde zveřejněny pro informaci o současném stavu projednávání, nejedná se o schválené maximální limity.

Akrylamid

Nařízení Komise (EU) 2017/2158, kterým se stanoví zmírňující opatření a porovnávací hodnoty pro snížení přítomnosti akrylamidu v potravinách uvádí povinnost po určité době přezkoumat stávající porovnávací hodnoty pro potraviny uvedené v příloze IV tohoto nařízení.
Zároveň toto nařízení uvádí, že by mělo být zváženo stanovení maximálních limitů (jako doplnění nař. 2017/2158) akrylamidu v určitých potravinách.
Aktuálně probíhá diskuse nad změnami porovnávacích hodnot a možné stanovení ML v potravinách přílohy IV. nařízení 2017/2158:

Potravina	Navržená nová porovnávací hodnota (µg/kg)	Navržený maximální limit (µg/kg)
French fries (ready to eat), Non straight cut fried (battered and non-battered) potato shapes e.g. wedges, lattice fries, waffle fries Battered straight cut French Fries	500	-
Potato crisps from slices Potato based crackers Potato sticks	700	1200
Potato crisps from dough	500	700
Battered and breaded potato croquettes (ready to eat) Mash-based products without coating (e.g. duchesse, noisettes, potato balls and non-battered & non breaded croquettes)	350	--
Rösti/hash browns (ready-to-eat)	500	--
Potato based dishes (e.g. composite potato dishes (e.g. gratins, potato dishes with cheese/eggs/dairy/vegetables), jacket potatoes, smiles, sauté, pancakes)	700	
Cereal based products		
Biscuits /wafers and speculoos with the exception of plain biscuits Crisp bread	350	600
Plain biscuits (Plain biscuits made with any combination of only these ingredients: wheat, spelt, rice, maize flour, sugars, oils and fat, eggs, milk, rising agents, flavourings, salts, sold as such to the final consumers	250	400
Rusk	150	200
Gingerbread Lebkuchen	500 800	750 2000
Breakfast cereals *This covers all ready-to-eat breakfast cereal products with the exception of porridge, unbaked muesli, rolled cereal flakes. Examples include whole grain breakfast cereals, granola-type breakfast cereals, corn flakes, puffed wheat or rice, multi-grain (e.g.*	300 Or alternative proposal whereby BMLs are established as the EU Commission proposal (June 2023) – see row below	600

rice, wheat and corn) breakfast cereals, breakfast cereals made from bran, and extruded-type breakfast cereals made from grain flour or powder.		
• *1a Bran products and whole grain cereals, gun puffed grain coated* • *1b Wheat, spelt, barley, and rye-based products (including toasted flakes other than 1a)* • *1c Maize, and rice-based products (including toasted flakes other than 1a)* • *1d Gun puffed grains uncoated* • *1e Granola (baked chrunchy muesli) other than 1a*	*300* *250* *150* *450* *125*	*600*
Other cereal based snacks/products (other than all products in the cereal-based products category	300	450
Foods for infants and young children		
Processed cereal based foods for infants and young children (*) excluding biscuits, rusks and cookies for infants and young children (*)	50	100
Baby food (ready-to-eat meals) (*) Simple cereals for infants and young children (*)	40	50
Biscuits, rusks and cookies for infants and young children (*) Extruded snacks for children	100	150
(*) as defined in 609/2013		
Coffee		
Roasted coffee (beans /ground)	400	500
Instant coffee	850	1100
Coffee imitates		
Cichory	3500	4000
Cereal based	750	1000
Mixed		
Soft bread (without special ingredients)		
Wheat-based bread	50	
Soft bread other than wheat-based bread	100	
Fine bakery wares- pastries and cakes	250	
Diverse		
Fruit chips	250	
Vegetable crisps	1500	
Table olives processed	800	
Fried onions	1000	
Cocoa powder	450	
Jarred fruits and vegetables	750	

Glycidyl estery a 3-MCPD estery

Aktuální návrhy ML pro 3-MCPD estery (3-MCPDE) a glycidyl estery (GE) u skupin potravin pro kojence a malé děti (viz níže tabulka), které byly odsouhlaseny na Stálém výboru pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva.

Aktuální návrh ML pro kategorie potravin pro kojence a malé děti (odhlasováno na SCoPAFF):

Potravina	**Navrhovaný ML pro glycidyl estery (µg/kg)**	**Navrhovaný ML pro sumu 3-MCPD a 3-MCPD estery (vyjádřený jako 3-MCPD) (µg/kg)**
Obilné příkrmy pro kojence a malé děti (včetně sušenek a sucharů) – ML je vztažen na potraviny ve stavu, jak jsou umístěny na trh	25 od 1. ledna 2027	50 od 1. ledna 2027
Potraviny pro malé děti (pokrmy pro kojence a malé děti určené k přímé spotřebě) – ML je vztažen na potraviny ve stavu, jak jsou umístěny na trh	25 od 1. ledna 2027	50 od 1. ledna 2027

Odsouhlasené změny v nařízení 2023/915 (v tabulce jsou pouze řádky ve kterých došlo ke změně či jejich přidání):

5.3	**Sum of 3-MCPD and 3-MCPD fatty acid esters, expressed as 3-MCPD**	**Maximum levels (µg/kg)**	**Remarks**
5.3.1.1	oils and fats from coconut, maize, rapeseed, sunflower, soybean, palm kernel and olive oils (composed of refined olive oil and virgin olive oil) **([7])**. and mixtures of oils and fats with oils and fats only from this category	1250	Except virgin olive oils ([7]).
5.3.1.2	other vegetable oils, fish oils and oils from other marine organisms and mixtures of oils and fats with oils and fats only from this category	2500	Including refined olive oil ([7]) and pomace olive oils ([7]).
5.3.4.	**Baby food ([3])** **Processed cereal based food for infants and young children ([3])**	50 od 1. Ledna 2027	The maximum level applies to the product as placed on the market.
5.3.5	**Compound food containing more than 5 % fat and containing vegetable oils and/or fish oils and/or oils from other marine organisms except - products listed in 5.3.3. and 5.3.4.** **-pre-fried and fried coated meat and fish.**		The maximum levels refer to the fat content. The fat content is as declared on the label or in case the labelled fat content is not available, as extracted for analysis.
5.3.5.1.	**Containing only oils and fats listed in 5.3.1.1.**	1250 µg/kg fat	
5.3.5.2.	**Containing only oils and fats listed in 5.3.1.2.**	2500 µg/kg fat	
5.3.5.3.	**Containing mixtures of oils and fats referred to in 5.3.1.3.**	2000 µg/kg fat	The oils and fats used as ingredients for the mixture shall comply with the maximum level established for the oils and fats. Therefore, the level of the sum of 3-MCPD and 3-MCPD fatty acid esters, expressed as 3-MCPD in the mixture, shall not exceed the level calculated in accordance with Article 3(1), point (c). In case the quantitative composition is not known by the competent authority and the food business operator, not producing the mixture, the level of the sum of 3-MCPD and 3-MCPD fatty acid esters, expressed as 3-MCPD in the mixture shall in any case not exceed 2 500 µg/kg.

5.4	Glycidyl fatty acid esters, expressed as glycidol	Maximum levels (µg/kg)	Remarks
		The maximum level refers to the sum of glycidyl esters, 3-MBPD fatty acid esters and 3-MIPD fatty acid esters.	In case of use of a direct method to determine glycidyl esters, for the sum of glycidyl esters, 3-MBPD fatty acid esters and 3-MIPD fatty acid esters, maximum levels refer to lower bound concentrations, which are calculated on the assumption that all the values below the limit of quantification are zero.
5.4.4.	**Baby food ([3]) Processed cereal based food for for infants and young children ([3])**	25 od 1. ledna 2027	The maximum level applies to the product as placed on the market.
5.4.5	**Compound food containing more than 5 % fat and containing vegetable oils and/or fish oils and/or oils from other marine organisms except products listed in 5.4.3. and 5.4.4.**	1000 µg/kg fat	The maximum level refer to the fat content. The fat content is as declared on the label or in case the labelled fat content is not available, as extracted for analysis.

Nitrosaminy

Jedná se o látky vznikající za určitých podmínek z dusitanů a bílkovin, resp. ze sekundárních aminů (aminokyseliny, biogenní aminy, některá aromata aj.), které jsou přirozenou složkou potravin. Na základě pokusů na zvířatech jsou některé považovány za genotoxické a karcinogenní. Tyto chemické kontaminanty vznikají v potravinách během výroby a skladování a pravděpodobně se vytvářejí i v lidském žaludku. Jejich výskyt byl prokázán především v uzených masech, sýrech, rybách, v nižších množstvích v nakládané zelenině, pivu, whisky. Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) ve svém nedávném vědeckém stanovisku uvedl, že hladina dietární expozice nitrosaminům představuje zdravotní riziko pro evropského spotřebitele. Proto se na jednáních pracovní skupiny pro průmyslové a environmentální kontaminanty v potravinách při EK otevřela diskuse ke stanovení možných maximálních limitů pro nitrosaminy v relevantních potravinách, dále se diskutuje otázka dostupnosti vhodných laboratorních metod pro stanovení obsahu těchto látek v potravinách a postupů dobré praxe k předcházení a snížení výskytu nitrosaminů v daných potravinách.

Dusičnany a Dusitany

Platná legislativa EU v současnosti stanovuje maximální limity (ML) dusičnanů pouze pro vybrané komodity, konkrétně listovou zeleninu a příkrmy pro kojence a malé děti. Regulace se týká špenátu (včetně hluboce zmrazeného protlaku), hlávkového a ledového salátu „Iceberg“ v závislosti na způsobu pěstování a době sklizně a dále rukoly podle data sklizně (nařízení Komise (EU) 2023/915).

Stanovení ML pro další druhy zeleniny, jako jsou brambory, červená řepa či jiná kořenová a listová zelenina, bylo v minulosti diskutováno bez dosažení shody mezi členskými státy. Tato otázka byla nyní znovu otevřena za účelem zjištění aktuálních postojů.

Evropská komise rovněž zahájila diskusi o možném stanovení ML pro dusitany v zelenině, které se sice vyskytují v nižších koncentracích než dusičnany, avšak představují vyšší zdravotní riziko, zejména v souvislosti s tvorbou nitrosaminů v trávicím traktu člověka.

Pyrrolizidinové alkaloidy

Problematika pyrrolizidinových alkaloidů (PA) je na úrovni EU již několik let předmětem odborných diskusí. Řeší se zejména otázka výskytu těchto látek v čajích, bylinných a ovocných nálevech a případná úprava platných maximálních limitů (ML) na základě nových poznatků a dostupných dat.

V rámci projednávání byly diskutovány možnosti úprav zařazení některých bylinných surovin do stávajících kategorií, stejně jako obecný přístup ke stanovení ML, zejména u doplňků stravy. Názory na případné zvyšování ML se liší a zdůrazňována je potřeba opírat se o dostatečně podložené a reprezentativní údaje.

Součástí diskusí je také vyhodnocování rozsáhlých datových souborů, které slouží k posouzení, zda současné limity odpovídají reálnému výskytu PA v potravinách.

Uhlovodíky minerálního oleje v potravinách

Na konci roku 2021 byla publikována zpráva organizace FoodWatch týkající se průzkumu obsahu uhlovodíků minerálního oleje (MOH) v potravinách. Organizace odebrala kolem 150 vzorků různých potravin v pěti zemích EU. Z výsledků je patrné, že přibližně každý osmý vzorek byl kontaminován aromatickými uhlovodíky minerálního oleje (MOAH), což je jedna z frakcí MOH, u nichž v minulosti úřadem EFSA nemohly být vyloučeny genotoxické a karcinogenní vlastnosti, což vyvolává obavy o lidské zdraví. Testovanými potravinami byly např. čokolády, margaríny, bujóny a další. Na úrovni EU prozatím neexistuje konečné vědecké stanovisko od úřadu EFSA pro MOH (včetně MOAH). ML pro MOH (a MOAH) nebyly doposud stanoveny. V roce 2020 byla EK a ČS odsouhlasena bezpečnostní hladina 1,0 mg/kg pro jednotlivé relevantní frakce MOAH v kojenecké výživě a v potravinách pro malé děti.

Dne 21. 04. 22 členské státy EU odsouhlasily harmonizovaný přístupu v této věci. V prohlášení se uvádí limitní hladiny (na úrovni limitů kvantifikace) – viz níže, při jejichž překročení by se měly výrobky obsahující MOAH stahovat z trhu a případně také od spotřebitelů. Na základě nejasné interpretace některých částí prohlášení se ČS a EK dohodly na změně/doplnění daných částí prohlášení, která byla odsouhlasena na Stálém výboru dne 19.10. 2022 **(**Novel Food and Toxicological Safety (europa.eu))**.**

Aktuální dočasné limitní hladiny pro MOAH v potravinách:

- 0.5 mg/kg for dry foods with a low fat/oil content (≤ 4% fat/oil)
- 1 mg/kg for foods with a higher fat/oil content (> 4% fat/oil, ≤ 50% fat/oil)
- 2 mg/kg for fats/oils or foods with >50% fat/oil

V září 2023 Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) publikoval aktualizované vědecké stanovisko k uhlovodíkům minerálního oleje (MOH) v potravinách. V souvislosti s výsledky tohoto stanoviska se nedávno na úrovni EU otevřela diskuse k možnému stanovení maximálních limitů pro MOAH (frakce MOH – Mineral Oil Aromatic Hydrocarbons) v relevantních potravinách. Jedna z navržených možností, jak regulovat tuto frakci v potravinách je uvedena níže.

Aktuálně se diskutuje o stanovení řady maximálních limitů pro různé kategorie potravin. Limitní hodnoty jsou uvažovány v rozmezí od 0,5 do 10 mg/kg v následujících kategoriích potravin: olejová semena a olejnaté ovoce, tuky a oleje, emulgátory, máslo (z mléka) a kakaové máslo, káva, čaje a bylinné nálevy, skořápkové plody a produkty z nich, luštěniny, obilná zrna a mouky, výrobky z obilovin a produkty obsahující obiloviny, maso a masné výrobky, ryby a mořské plody, vejce, mléko a mléčné výrobky, kakaové boby a kakaové výrobky, cukr a cukrovinky, koření a sušené bylinky, potraviny pro kojence a malé děti, doplňky stravy.

Aktuální návrh ML pro MOAH:

5.5	**Mineral Oil Aromatic Hydrocarbons (≥C10 to ≤C50)**	**Maximum levels (mg/kg)**	**Remarks**
5.5.1	Oilseeds and oilfruits	2,0	
5.5.2	Animal [(2)] and vegetable fats and oils		
5.5.2.1	Maize, rapeseed, sunflower, soybean and linseed oil and butter.	2,0	
5.5.2.2	Groundnut, sesame, coconut and cereal germ oil.	6,0 from 01/01/2027 4,0 from 01/01/2028 2,0 from 01/01/2030	
5.5.2.3	Grape seed, cottons seed, blackcurrant seed and argan oil	10,0 from 01/01/2027 5,0 from 01/01/2028 2,0 from 01/01/2030	
5.5.2.4	Olive pomace oil	10,0 from 01/2028 5,0 from 01/2029 2,0 from 01/01/2030	
5.5.2.5	Oils produced from fishery products and algae.	10,0 from 01/01/2027 5,0 from 01/01/2030	
5.5.2.6	Oils and fats other than those listed in 5.5.2.1, 5.5.2.2, 5.5.2.3, 5.5.2.4 and 5.5.2.5.	4,0 from 01/01/2027 2,0 from 01/01/2028	This category includes cocoa butter. [(14)] Essential oils are not included in this category.
5.5.2.7	Products derived from fats and oils other than those listed under 5.5.2.2, 5.5.2.3, 5.5.2.4, 5.5.2.5 and products containing > 50% declared fat/ oil content, which only contain fats and oils other than those listed under 5.5.2.2, 5.5.2.3, 5.5.2.4, 5.5.2.5	2,0 from 01/01/2028	Products derived from fats and oils are defined as products containing more than 80% of fats and oils. The fat/oil content refers to the declared fat/oil content or, in absence of a declared fat/oil content, to the fat/oil content as determined by the competent authority.
5.5.3	**Tree nuts**	2,0	
5.5.4	**Pulses**	0,50	
5.5.5	**Cereal grains and products derived from cereals.**	0,50	Products derived from cereals are defined as products containing more than 80% of cereal products, excluding cereal germ oils. The maximum level does not apply to cereals used for the production of beer or distillates, provided that the remaining cereal residue is not placed on the market as food. In case the remaining cereal residue is placed on the market as food, the maximum level applies, taking into account Article 3(1), (2) and (4). The fat/oil content refers to the declared fat/oil content or, in absence of a declared fat/oil content, to the fat/oil content as determined by the competent authority.
5.5.5.1	Products with < 4% fat/oil content	0,50	

5.5.5.2	Products with ≥ 4% and ≤ 50% fat/oil content	1,0	
5.5.6	**Milk** [(2)]	0,50	
5.5.7	**Dairy products** [(2)]		The fat/oil content refers to the declared fat/oil content or, in absence of a declared fat/oil content, to the fat/oil content as determined by the competent authority.
5.5.7.1	Products with < 4% declared fat/oil content	0,50	
5.5.7.2	Products with ≥ 4% and ≤ 50% declared fat/oil content	1,0	
5.5.7.3	Products with > 50% declared fat/oil content	2,0	
5.5.8	**Cocoa beans and cocoa products** [(14)]		
5.5.8.1	**Cocoa beans**	2,0	
5.5.8.2	**Cocoa mass**	2,0	
5.5.8.2	**Cocoa powder**	1,0	
5.5.9	**Confectionary**[1]**, cocoa and chocolate products** [(14)] **other than those listed in 5.5.2.6, 5.5.8.2 and 5.5.8.3**		The fat/oil content refers to the declared fat/oil content or, in absence of a declared fat/oil content, to the fat/oil content as determined by the competent authority.
5.5.9.1	Products with < 4% declared fat/oil content	0,50	
5.5.9.2	Products with ≥ 4% and ≤ 50% declared fat/oil content	1,0	
5.5.9.3	Products with > 50% declared fat/oil content	2,0	
5.5.10	**Spices, dried herbs, tea and herbal infusions that are used as an ingredient in food, dry instant tea and dry instant herbal infusions**	5,0	
5.5.11	**Infant formulae**[(3)]**, follow-on formulae**[(3)]**, young-child formulae** [(4)]**, food for special medical purposes intended for infants and young children** [(3)]**, baby food** [(3)]**, processed cereal-based food for infants and young children**[(3)] **and drinks for infants and young children placed on the market and labelled as such.**		The fat/oil content refers to the declared fat/oil content or, in absence of a declared fat/oil content, to the fat/oil content as determined by the competent authority.
5.5.11.1	Products with < 4% declared fat/oil content	0,50	
5.5.11.2	Products with ≥ 4% and ≤ 50% declared fat/oil content	1,0	
5.5.11.3	Products with > 50% declared fat/oil content	2,0	
5.5.12	**Food supplements**	10,0 from 01/01/2027 5,0 from 01/01/2030	
5.5.14	**Essential oils**	10,0 from 01/01/2027 5,0 from 01/01/2030	
5.5.13	**Food additives**	-	For food additives that are produced from food sources, the foods that are used as a source shall comply with the MLs set out in this Regulation.

[1] As referred to in Regulation (EC) No 1333/2008.

5.5.14	**Processed and compound foods containing ingredients listed in categories 5.5.1 to 5.5.15.**		The fat/oil content refers to the declared fat/oil content or, in absence of a declared fat/oil content, to the fat/oil content as determined by the competent authority.
5.5.16.1	Products with < 4% declared fat/oil content	0,50 from 01/01/2030	
5.5.16.2	Products with ≥ 4% and ≤ 50% declared fat/oil content	1,0 from 01/01/2030	
5.5.16.3	Products with > 50% declared fat/oil content	2,0 from 01/01/2030	

(*) As referred to in Regulation (EC) No 1333/2008.'

(1) In footnote 1 the text is replaced by the following:

'Fruits, tree nuts, vegetables, cereals, pulses, oilseeds, oil fruits, teas, herbal infusions, cocoa beans and spices as listed in the relevant category as defined in Annex I to Regulation (EC) No 396/2005 of the European Parliament and of the Council of 23 February 2005 on maximum residue levels of pesticides in or on food and feed of plant and animal origin and amending Council Directive 91/414/EEC (OJ L 70, 16.3.2005, p. 1). For the purpose of this Regulation tree nuts are not covered by the maximum level for fruits.

<u>Některá další témata aktuálně diskutovaná na půdě Evropské komise:</u>

• **PAU v tepelně opracovaných potravinách –** otevřela se diskuse k přehodnocení stávajících a ustanovení nových ML pro polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU) v tepelně opracovaných potravinách. V aktuálním návrhu se nepočítá se stanovením ML pro uzené sýry a sýrové produkty.

Aktuálně navrhované ML jsou následující:

	Current ML (µg/kg)		**ML for discussion**	
	B(a)P	PAH4	B(a)P	PAH4
5.1.6. Smoked meat and smoked meat products Meat and meat products containing smoked ingredients except chorizo	2.0	12.0	2.0	12.0
5.1.7. Smoked fishery products except products listed in 5.1.8 **Fishery products containing smoked ingredients** *	2.0	12.0	**1.5**	**10.0**
5.1.8. Smoked sprats and canned smoked sprats (*Sprattus sprattus*) **Smoked Baltic herring ≤ 14 cm length and canned smoked Baltic herring ≤ 14 cm length (*Clupea harengus membras*)** **Katsuobushi (dried bonito, *Katsuwonus pelamis*)** **Bivalve molluscs ([2]) (fresh, chilled or frozen)** Heat treated meat and heat treated meat products placed on the market for the final consumer	5.0	30.0	**4.0**	**24.0**

5.1.16 **Food supplements containing botanicals and their preparations ([13])** ** **Food supplements containing propolis, royal jelly, spirulina or their preparations**	10.0	50.0	10.0	50.0
5.1.17 Freekeh (roasted durum wheat)			**15.0**	**80**

* In case of fish, the maximum level applies to muscle meat of fish.
- Where fish are intended to be eaten whole, the maximum level applies to the whole fish.
- The maximum level for smoked crustaceans applies to muscle meat from appendages and abdomen, that means, that the cephalothorax of crustaceans is excluded. In case of smoked crabs and crab-like crustaceans (*Brachyura* and *Anomura*) it applies to muscle meat from appendages.

**For food supplements containing vegetable oil, Article 3(1); point (c) and Article 3 (2) apply.'

Zachování výjimky pro tradičně uzené výrobky: pro uzené maso a uzené masné výrobky (čl. 7 odst. 3 nařízení (EU) 2023/915) a pro uzené ryby a uzené rybí výrobky (čl. 7 odst. 4 nařízení (EU) 2023/915) (v případě, že si členské státy přejí zavést změny stávajících výrobků, na které se výjimka vztahuje, mohou tak učinit informováním Komise.

• **Furan a alkylfurany v dětské výživě (baby food)**
V roce 2024 se v systému RASFF objevila řada oznámení týkajících se výskytu toxického furanu (procesní kontaminant) v dětských potravinách a na základě provedených hodnocení zdravotních rizik se Evropská komise a členské státy EU dohodly o zavedení příslušných regulatorních opatření. Na Stálém výboru pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva byly odsouhlaseny ML na úrovni P95. Na základě dostupných dat by tento přístup neměl způsobit větší problémy.

Aktuální návrhy ML (odsouhlaseno na SCoPAFF):

5.6	**Sum of furan, 2-methylfuran and 3-methylfuran, expressed as furan**	**Maximum levels (µg/kg)**	**Remarks**
			For the sum of furan, 2-methylfuran and 3-methylfuran, expressed as furan, maximum levels refer to lower bound concentrations, which are calculated on the assumption that all the values below the limit of quantification are zero. A factor of 0.83 is applied to the level of 2-methylfuran and 3-methylfuran and the maximum level refers to the sum of furan + 0.83 x 2-methylfuran + 0.83 x 3-methylfuran
5.6.1	Processed cereal-based food for infants and young children ([3])	40	
5.6.2	Baby food ([3])		
5.6.2.1	Dairy-based and fruit-based baby food Baby food consisting of a mixture of dairy and fruit.	30	The determination whether a baby food is dairy-based or fruit-based relies on the characterising ingredient, i.e. relate to products containing at least 80 % of the characterising ingredient.
5.6.2.2	Other baby food	80	

• **Monitoring furan-2(5H)-onu, benzen-1,2-diolu, bisfenolů a případně dalších látek –** diskutuje se o návrhu doporučení Evropské komise pro sběr dat o výskytu furan-2(5H)-onu, jeho methylovaných derivátů, katecholu, benzofuranu a dalších kontaminantů v potravinách

uzených konvenčními postupy. Získaná data budou v budoucnu využita pro zavedení příslušných regulatorních opatření, např. pro stanovení maximálních limitů.

Návrh LOQ:

Compound	LOQ (µg/kg sample)
2(5H) - furanone	50
3-Methyl-2(5H) - furanone	10
1,2 - Benzenediol	10

• **Aflatoxiny –** v roce 2020 úřad EFSA publikoval nové vědecké stanovisko k aflatoxinům v potravinách, ve kterém byla zohledněna nová data a nové poznatky. Byla přepočítána rizika pro rozvoj rakoviny. Největší expozice je předpokládána z jemného pečiva obsahujícího suché skořápkové plody. Nicméně i přes přepočítání rizik závěr zůstává stejný – aflatoxiny představují vážné riziko ohrožení zdraví.
Diskutuje se o snížení stávajícího ML pro mandle a výrobky z nich a rozšíření ML pro další koření, bylinky, ochucovadla (condiments), zmrzliny a dezerty, kakao a výrobky z něj, obilný lepek nebo v šáchoru jedlém (tiger nuts). V šáchoru jedlém se aktuálně navrhuje ML 5 µg/kg pro aflatoxin B1 a 10 µg/kg pro sumu aflatoxinů.

• **Deoxynivalenol v pšeničných otrubách a v klíčcích –** diskutuje se o možném stanovení vyššího ML pro deoxynivalenol v pšeničných otrubách uváděných na trh v rámci zpracovatelského řetězce (BtoB sektor). Aktuálně je navrhována hodnota 750 a 900 µg/kg. Diskuse zatím není uzavřena.

• **THC v listech rostliny konopí pro vyluhování –** na jednání Stálého výboru bylo odhlasováno stanovení ML 40 mg/kg pro delta-9-THC a jeho kyselinu delta-9-THCA v konopných listech pro vyluhování, např. pro přípravu nápoje typu čaj, nebo v samotném nálevu a 0,02 mg/kg pro nápoje na bázi konopí.

• Kovy a jód v mořských řasách
EK požádala úřad EFSA o vypracování vědeckého stanoviska k dietární expozici kovům a jódu v mořských řasách a halofytech v EU. Na základě dostupných výstupů byla zahájena diskuse mezi EK a členskými státy o možnosti stanovení maximálních limitů.

V rámci diskusí byl představen návrh doporučení pro monitoring kovů a jódu v mořských řasách. Členské státy by měly ve spolupráci s provozovateli potravinářských podniků v letech 2027–2029 provádět monitoring výskytu kadmia, anorganického arsenu, olova, niklu a jódu v řasách včetně mikrořas a halofytech, jakož i v potravinách obsahujících řasy. Zároveň mají být shromažďovány informace o postupech snižujících obsah těchto kovů a jódu, například mytím, máčením, blanšírováním či technologickými úpravami, přičemž u všech pokusů mají být zaznamenávány příslušné parametry (teplota, doba, typ vody a pH). Při odběru potravin mají být dodržovány postupy vzorkování podle nařízení (ES) č. 333/2007, aby byla zajištěna reprezentativnost vzorků.

Navrhované limity:

Annex I is amended as follows:

(1) In section 3 (Metals and other elements), in subsection 3.1 (Lead) after row 3.1.28 the following rows are added:

3.1.29	Seaweed	µg/kg	For dry seaweed the maximum level applies to the product as placed on the market. For fresh seaweed the maximum level applies after washing and separating the edible part. For fresh seaweed the maximum level applies on a dry matter basis (*).
3.2.29.1	Brown seaweed (*Ochrophyta*)	1.5	
3.2.29.2	Red seaweed (*Rhodophyta*)		
3.2.29.2.1	Laver/ nori (*Porphyra spp., Pyropia spp.*)	0.50	
3.2.29.2.2	Red seaweed (*Rhodophyta*) other than laver (*Porphyra spp. and Pyropia spp*)	2.0	
3.2.29.3	Green seaweed (*Chlorophyta*)	2.0	

(*) Dry matter is determined in accordance with Commission Regulation (EC) No 333/2007 of 28 March 2007 laying down the methods of sampling and analysis for the control of the levels of trace elements and processing contaminants in foodstuffs (OJ L 88, 29.3.2007, p. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2007/333/oj).';

(2) In section 3 (Metals and other elements), in subsection 3.2 (Cadmium) after row 3.2.21.2 the following rows are added:

3.2.22	Seaweed	µg/kg	For dry seaweed the maximum level applies to the product as placed on the market. For fresh seaweed the maximum level applies after washing and separating the edible part. For fresh seaweed the maximum level applies on a dry matter basis (*).
3.2.22.1	Brown seaweed (*Ochrophyta*)	3.0	
3.2.22.2	Red and green seaweed (*Rhodophyta and Chlorophyta*)	4.0	

(3) In section 3 (Metals and other elements), in subsection 3.4 (Arsenic) entry 3.4.9 and the row above are replaced by the following:

3.4.9	Seaweed	µg/kg	For dry seaweed the maximum level applies to the product as placed on the market. For fresh seaweed the maximum level applies after washing and separating the edible part. For fresh seaweed the maximum level applies on a dry matter basis (*).
3.4.9.1	Brown and green seaweed (*Ochrophyta and Chlorophyta*)	1.0	
3.4.9.2	Red seaweed (*Rhodophyta*)	0.50	
		Total arsenic	The maximum level for total arsenic applies to the products listed in 3.4.10.
3.4.10	Salt	0,50	

(1) In section 6 (Other contaminants), subsection 6.4 (Iodine) is added after row 6.3.5:

6.3.5	Iodine	Maximum level (g/kg)	Remarks
6.3.5.1	Seaweed	1.0	For dry seaweed the maximum level applies to the product as placed on the market. For fresh seaweed the maximum level applies after washing and separating the edible part. For fresh seaweed the maximum level applies on a dry matter basis (*). The maximum levels apply without prejudice to national or EU legislation on iodine in food supplements or fortified foods.

Doporučení k monitoringu těžkých kovů v konzervovaných rybách
Na úrovni EU probíhá diskuse o návrhu doporučení k monitoringu obsahu těžkých kovů v konzervovaných rybích produktech. Účelem navrhovaného monitoringu je získání doplňujících a srovnatelných údajů o výskytu vybraných kovů, které by mohly sloužit jako podklad pro další odborné posouzení a případné úvahy o úpravě či stanovení maximálních limitů. Diskuse se soustředí zejména na rozsah monitoringu, časové vymezení a obecné principy odběru a vyhodnocování vzorků.

• **Pravidla pro PPP ohledně povinných samokontrol na přítomnost mykotoxinů a rostlinných toxinů –** probíhá diskuse k možnému návrhu pravidel Komise a ČS pro PPP v oblasti vzorkování a laboratorní analýzy v případě, kdy provádějí povinné vlastní kontroly na obsah mykotoxinů a rostlinných toxinů v potravinách.

• **Postupy vzorkování a laboratorní analýzy ochratoxinu A v šunce a sýru –** ochratoxin A (OTA) je mykotoxin přirozeně produkovaný houbami rodu *Aspergillus* a *Penicillium* a vyskytuje se jako kontaminující látka v mnoha potravinách, jako jsou obiloviny a výrobky z obilovin, kávová zrna, sušené ovoce, víno a hroznová šťáva, koření a lékořice. OTA se tvoří během sušení plodin na slunci a jejich skladování. Jeho tvorbě lze zabránit používáním správných postupů sušení a skladování. Maximální limity OTA jsou u vybraných potravin stanoveny nařízením Komise (EU) č. 2023/915 a od jejich stanovení byly několikrát revidovány. Vzhledem k tomu, že byly reportovány vysoké hladiny OTA i v šunce a sýru, tak se diskutuje o zavedení cíleného monitoringu OTA v těchto potravinách. Zároveň je však třeba vyvinout spolehlivé a rutinně používané metody vzorkování a laboratorní analýzy OTA v šunce a sýru.

• **Polybromované difenylethery (PBDE) –** jedná se o látky, tzv. bromované zpomalovače hoření (BFR), které spadají do skupiny perzistentních organických polutantů (POPs). Tyto sloučeniny mají toxické vlastnosti, schopnost přetrvávat v životním prostředí, bioakumulace a dálkového přenosu. Revize stanoviska úřadu EFSA v roce 2024 ukázala, že současná dietární expozice k těmto látkám vzbuzuje zdravotní obavy. Aktuálně se diskutuje o pokračování monitoringu, tedy sběru dat o výskytu PBDE v řadě potravin, jako jsou např. svalovina a vnitřnosti ryb, savců; tuky a oleje živočišného původu, kojenecká výživa apod. Dále se hovoří o vývoji dalších citlivých analytických metod pro stanovení obsahu řady PBDE v relevantních potravinách a o možné potřebě ustanovení maximálních limitů pro tyto látky.

• **Tetrabrombisfenol A (TBBPA) a jeho deriváty –** podobně jako v případě PBDE se jedná o tzv. bromované zpomalovače hoření, které patří také do skupiny látek označovaných jako POPs. Nedávná revize stanoviska úřadu EFSA ukázala, že současná chronická dietární expozice k těmto látkám nevzbuzuje zdravotní obavy. Vzhledem k tomu, že pro některá dílčí hodnocení v rámci revidovaného EFSA stanoviska neexistoval dostatek dat/vědeckých studií, tak úřad EFSA do budoucna doporučil sběr relevantních dat a informací, zejména pak dat o výskytu těchto látek v lidském mléce, potravinách pro kojence, potravinách rostlinného původu apod. Dále bude potřeba vyvinout citlivější analytické metody pro stanovení obsahu TBBPA v potravinách. Diskuze o maximálních limitech se v tuto chvíli nepředpokládá.

• Per- a polyfluoralkylované látky (PFAS) v potravinách a v krmivech – členské státy EU sledují obsah PFAS v některých potravinách živočišného původu a výsledky porovnávají s maximálními limity (ML) podle nařízení 2023/915. Dále se monitorují hladiny PFAS v řadě dalších potravin, včetně potravin neživočišného původu. Data z monitoringu, který potrvá do roku 2025, budou sloužit k revizi stávajících ML a ke stanovení nových ML v dalších potravinách. Dále se diskutuje také o doporučení k monitorování PFAS v krmivech a případných budoucích ML pro PFAS v krmivech a sledování přenosu PFAS z krmiv a vody do tělesných tkáních zvířete**.**

• Polychlorované naftaleny (PCN) v potravinách – jedná se o skupinu látek patřících pod perzistentní organické polutanty (POPs). Nachází se například v rybách, mořských produktech, v mase a masných výrobcích, ve vejcích a výrobcích z nich. Úřad EFSA nedávno posoudil možná rizika plynoucí z výskytu PCN v potravinách a v krmivech a dospěl k závěru, že dietární expozice těmto látkám nevzbuzuje zdravotní obavy. EFSA ve svém stanovisku doporučil sběr dalších dat o výskytu těchto látek v potravinách a v krmivech, vypracování dalších studií a vývoj citlivých analytických metod. V budoucnu se očekává vypracování doporučení k monitoringu PCN v relevantních potravinách. Diskuze k ML se aktuálně nepředpokládá.

• Chlorované parafiny (CP) v potravinách – jedná se o látky jako urychlovače hoření, změkčovadla a lubrikanty široce používané v mnoha výrobcích a průmyslu, hlavním zdrojem jsou různé plastické hmoty. Existuje několik cest expozice člověka – skrze evaporaci a dermální absorpci z předmětů denní potřeby, ze životního prostředí prachem, vzduchem či vodou a také příjmem potravy. V oblasti regulace jsou CP s krátkým řetězcem zařazeny mezi perzistentní organické polutanty (POPs) a jsou tak i regulovány; CP se středním řetězcem jsou kandidáty pro zařazení mezi POPs a jsou regulovány ECHA nařízením, neexistuje ovšem žádný povinný monitoring a nejsou stanoveny žádné limity pro potraviny a krmiva. V roce 2020 vydal EFSA vědecké stanovisko k CP v potravinách **a krmivech, ve kterém konstatuje, že z dosavadních informací a dostupných dat výskyt CP nevzbuzuje zdravotní obavy.** Současně je však potřeba další sběr relevantních informací a dat ke komplexnímu hodnocení. Laboratorní analýza CPs je vysoce specializovaná a v jejím provedení existuje řada úskalí. Aktuálně se diskutuje o možnostech laboratorní analýzy těchto látek v potravinách a o zavedení monitoringu těchto látek v potravinách v EU.

• Přehodnocení maximálních limitů pro dioxiny a PCB – WHO nedávno přehodnotila TEF hodnot pro dioxiny a PCB (https://www.sciencedirect.com/journal/regulatory-toxicology-and-pharmacology/special-issue/1015NJNC6Q6). Úřad EFSA byl osloven pro konverzi kongener-specifických dat výskytu v jejich databázi. Budou také přehodnoceny expoziční data u člověka a zvířat, proběhne také nová charakterizace rizika v EFSA Opinion 2018, budou přehodnoceny některé další vědecké názory EFSA a začne přehodnocení legislativy (především maximálních limitů). EK nebude čekat na dokončení všech těchto hodnocení, ale diskuse k novým ML začne již v roce 2024.

• PCB bez dioxinového efektu v mase a masných výrobcích z koní, králíků, prasat divokých (*Sus scrofa*), z volně žijící pernaté zvěře a ze zvěřiny, a v játrech u volně žijící pernaté zvěře – diskutuje se o stanovení maximálních limitů pro PCB bez dioxinového efektu ve výše uvedených druzích zvířat a výrobků z nich.

Aktuálně jsou navrženy následující hodnoty:

Meat and meat products except edible offal and products

-	of horse	40 ng/g fat
-	of rabbit	40 ng/g fat
-	**of wild boar (*Sus scrofa*)**	**80 ng/g fat**
-	of wild game birds	40 ng/g fat
-	of Cervidae	40 ng/g fat

Liver and derived products thereof

-	of horse	3.0 ng/g wet weight
-	of wild game birds	no suffcient data*

* 5.0 ng/g wet weight seems achievable

Návrh EK u prasat divokých 80 ng/g. U jater a výrobků z nich a také tuku je navrženo zvážit ustanovení ML také pro dioxiny a PCB, které nejsou v nařízení stanoveny.

Aktualizace diskutovaných témat jsou zveřejňovány na
https://bezpecnostpotravin.cz/kategorie/monitoring-cizorodych-latek.aspx